

Česká republika

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Ostrava-Michálkovice, U Kříže 28

Adresa: ZŠ Ostrava-Michálkovice, U Kříže 28, 715 00 Ostrava-Michálkovice

Identifikátor školy: 600145328

Termín konání orientační inspekce: 7. – 10. ledna 2003

Čj.:	146 1173/03-05043
Signatura:	on6cw123

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Základní škola Ostrav-Michálkovice, U Kříže 28 je úplnou základní školou s 20 třídami. V době inspekce plnilo ve škole povinnou školní docházku 435 žáků. Součástí školy je školní družina a školní jídelna.

Zřizovatelem školy je Statutární město Ostrava, Městský obvod Michálkovice. Škola poskytuje základní školní vzdělání nejen žákům Městského obvodu Michálkovice, ale i žákům z jiných částí Ostravy a také částí obce Rychvald (okres Karviná). Žáci všech tříd jsou vzděláváni podle programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996 včetně Úprav a dodatků schválených pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998. Žákům se specifickými poruchami učení a chování je poskytována individuální péče dle doporučení pedagogicko-psychologické poradny v běžných třídách.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v bloku předmětů 1. stupně a ve vybraných předmětech 2. stupně (český jazyk, anglický a německý jazyk, dějepis, zeměpis, občanská výchova)
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v sledovaných předmětech
- efektivnosti využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu za období 2001 (dodržení limitu prostředků na platy, limitu prostředků na ostatní platby na provedenou práci a limitu počtu zaměstnanců, zúčtování státních prostředků včetně dodržení stanovených termínů, zpracování výroční zprávy o hospodaření)

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V době inspekce mělo se školou uzavřenou pracovní smlouvu 30 pedagogických pracovníků. Jedna z vyučujících je dlouhodobě nemocná. Nejpočetnější věkovou skupinu představují v pedagogickém sboru pracovníci mezi 35 a 45 rokem věku (11 pracovníků). Věkové složení pedagogického sboru je poměrně příznivé. Jeden z vyučujících získal vysokoškolské vzdělání technického směru s pedagogickou způsobilostí k vyučování odborných předmětů na střední škole. Další pedagogická pracovnice vyučuje převažující část svého úvazku ve třídách 2. stupně, i když získala způsobilost pro výuku na 1. stupni základní školy (podařilo se získat dvě důchodkyně pro výuku na 1. stupni, ale nikoli potřebného vyučujícího pro 2. stupeň).

Všichni vyučující sledovaných předmětů jsou členy příslušných metodických sdružení, resp. předmětových komisí. Začínajícím a nekvalifikovaným učitelům jsou přiděleni uvádějící učitelé. Péče o začínající a nekvalifikované učitele se neřídí přesným plánem, který by měl písemnou podobu. Vyučující se zúčastňují vzdělávacích akcí pořádaných jak školskou vzdělávací organizací Pedagogické centrum Ostrava, tak dalšími vzdělávacími agenturami a institucemi. Nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou však limitovány účelově vázanými finančními částkami.

Výchovná poradkyně organizuje podle plánu výchovného poradenství potřebnou péči o integrované žáky. Integrovaní žáci jsou sice vybaveni potřebnými speciálními učebnicemi a pomůckami, ale základní školní potřeby ve výši 200 Kč jim nebyly v plné výši předány.

Před inspekcí byly prostřednictvím žáků všech tříd 7. - 9. ročníku předány rodičům dotazníky České školní inspekce. Zákonní zástupci vrátili 74 řádně vyplněných dotazníků (z celkového počtu 179).

Celkově bylo hodnocení školy rodiči (a žáky 7.- 9. ročníku) ve většině oblastí kladné. Asi 65 % rodičů je zcela spokojeno nebo spíše spokojeno se vzdělávacím programem realizovaným ve škole. S nabídkou nepovinných a volitelných předmětů je spokojeno přes 50 % rodičů. Výrazné je přesvědčení o vyváženosti klasifikace ústního a písemného projevu (téměř 75 % kladných odpovědí), ještě vyšším procentem oceňují informování o výsledcích dítěte (78 % kladných odpovědí). Skutečnost, že dítě ví, na koho se obrátit v případě, že je nespokojeno, potvrzuje více než 66 % rodičů. Vysokých hodnot (85 %, resp. 77 %) dosáhlo kladné ocenění práce školy v oblasti protidrogové prevence a výchovy k zdravému životnímu stylu. Rodiče vysoce ocenili kvalitu školního řádu (přes 80 %). Téměř 80 % rodičů je spokojeno s používáním pomůcek ve vyučování. Se skladbou mimovyučovacích aktivit pro žáky vyjádřilo spokojenost asi 60 % rodičů. Přes 70 % rodičů vyjádřilo názor, že se jejich dítě cítí ve škole spravedlivě hodnoceno (ovšem procento nespokojených dětí není zcela zanedbatelné – 20 %).

Rodiče nejsou spokojeni se skutečností, že žáci nepracují se školním počítačovým vybavením; přes 70 % dotazovaných rodičů žáků 7. - 9. tříd dalo zápornou odpověď. Vysoké procento rodičů vůbec neodpovědělo na otázku, zda považují délku domácí přípravy za přiměřenou nebo ne. Při hodnocení toalet převládaly záporné odpovědi. Blíže byl postoj rodičů (a žáků) objasněn ve volných vyjádřeních na konci dotazníků: rodiče oceňují zlepšení stavu toalet (čistota) po rekonstrukci, která proběhla v roce 2002, ovšem nejsou spokojeni s tím, že žáci nemají k dispozici ručníky (nebo vysoušeče), mýdlo a toaletní papír.

V druhé části dotazníku mohli žáci 7. - 9. ročníku odpovídat sami. Většina (více než 60 %) žáků si myslí, že výběr volitelného předmětu je úplně svobodný. Ovšem téměř 20 % žáků je opačného názoru (a dalších 20 % na otázku neodpovědělo). Odráží to zřejmě skutečnost, že nabídka tří volitelných předmětů neuspokojuje očekávání všech. Vcelku vysoké je procento kladných odpovědí, kterými byla hodnocena otázka po možnosti vyjádřit svůj názor – cca 68 % spokojených (ale skoro 25 % nespokojených). Odpovědi na otázky z druhé části dotazníku potvrdily ve většině případů vyjádření z první části dotazníku: s počítači se zatím nepracuje pravidelně, vyučujícím se daří vzbudit zájem žáků alespoň o jeden předmět, asi 77 % žáků ví, na koho se ve škole obrátit, když potřebuje pomoc (10 % tvrdí, že to neví). S vědomím dobré informovanosti o zneužívání drog a dalších návykových látek z první části dotazníku kontrastuje skutečnost, že téměř 25 % žáků nevyhloučilo možnost, že se ve škole vyskytují drogy. Ve sděleních na konci dotazníků ovšem nikdo odpovědi nerozvedl konkrétními příklady. Většina kladných odpovědí na účinné řešení projevů šikany (asi 66 %) uspokojuje, ale 20 % těch, kteří s řešením projevů šikany nejsou spokojeni, není bez významu.

Na konci dotazníku rodiče a žáci nejčastěji upozorňovali na nevybavenost toalet (vysoušeče, mýdla, ručníky a toaletní papír). Objevily i kritické reakce žáků na jednání spolužáků. Ale bylo také kritizováno používání kolektivních trestů v případě, že není zjištěn viník.

Odpovědi na otázky dotazníku svědčí o tom, že úsilí školy na vytvoření klimatu příznivého pro výchovu a vzdělávání je vcelku úspěšné. Stále však existují oblasti, s nimiž škola zatím nemůže být spokojena.

Kritéria hodnocení zaměstnanců mají písemnou podobu. Ve škole nepracuje odborová organizace, takže kritéria nebyla s odbory projednána.

Dlouhodobá koncepce školy nebyla vypracována. Krátkodobé záměry školy jsou rozvedeny v plánu činnosti školy na školní rok 2002/03 (projednán se sborem). Práva a povinnosti žáků jsou zachyceny v řádu školy. Problémem je ustanovení, které požaduje uhrazení škody po

celém třídním kolektivu, když není zjištěn viník (kolektivní vina a trest). Vnitřní řád doplňují další řady odborných učeben, školní družiny a školní jídelny.

Vnitřní informační systém má běžnou úroveň, která vyhovuje jak žákům, tak vyučujícím (nástěnky, školní rozhlas, schránka důvěry, žákovská samospráva, třídnické hodiny). Stejně hodnocení platí i pro úroveň vnějšího informačního systému (třídní schůzky, individuální konzultace s učiteli a výchovnou poradkyní, zápisy v žákovských knížkách a deníčcích, školní časopis). Rada školy byla zřízena, při škole pracuje sdružení rodičů. Výroční zpráva o činnosti školy v školním roce 2001/02 obsahuje všechny náležitosti dané příslušným zákonem.

Personální podmínky školy ve vztahu k sledovaným předmětům jsou hodnoceny jako velmi dobré, celkově mají průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHELEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Materiální podmínky výuky většiny sledovaných předmětů jsou velmi dobré (u výuky cizích jazyků průměrné). Většina sledovaných předmětů se vyučuje v kmenových třídách, které odpovídají běžnému standardu, estetická výzdoba se vztahuje k probíraným tématům v hodinách, vhodně je využito výtvarných prací žáků. Jazykové výuce slouží odborná učebna (bez speciálního vybavení didaktickou technikou).

Všichni žáci jsou dostatečně vybaveni učebnicemi a dalšími cvičebními texty (část cvičných učebnic pro jazykovou výuku dobrovolně hradí sami rodiče). Vyučující využívají mnoho dalších doplňujících materiálů a pomůcek vlastní výroby. Škola je vybavena mapami, atlasy a dalšími potřebnými pomůckami. Podařilo se zajistit nová vydání atlasů světa pro žáky. Ve výuce se též využívá informací z odborných časopisů a především z obrazových publikací. Odborná literatura a učební pomůcky jsou postupně doplňovány a modernizovány.

Pedagogům i žákům je k dispozici žákovská a učitelská knihovna s 989, resp. 760 svazky odborné literatury, beletrie i učebních textů. Nové knihy jsou zakupovány v závislosti na finančních možnostech školy.

V předchozím školním roce byla škola zařazena do programu Internet do škol. Zatím však není počítačová učebna běžně při výuce v přiměřeném rozsahu využívána.

Značná část pomůcek byla ztracena či zničena při rekonstrukci školy v době hlavních prázdnin v roce 2002. Dosud se nepodařilo získat od stavební firmy odpovídající náhradu.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy ve vztahu k sledovaným předmětům jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE VE SKUPINĚ PŘEDMĚTŮ 1. STUPNĚ A VE VYBRANÝCH PŘEDMĚTECH 2. STUPNĚ (ČESKÝ JAZYK, ANGLICKÝ A NĚMECKÝ JAZYK, DĚJEPIS, ZEMĚPIS, OBČANSKÁ VÝCHOVA)

Realizace vzdělávacích programů

Vyučovací předměty nasazuje škola v jednotlivých ročnících v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu. Dlouhodobě stabilní týdenní hodinové dotace se pohybují v mezích daných učebním plánem. Vedení školy proto nevypracovalo pro každou jednotlivou třídu přehled hodinových dotací jednotlivých předmětů na celou dobu školní docházky na 1. a 2. stupni.

Škola umožňuje svým žákům v souladu se vzdělávacím programem studium anglického jazyka od 4. do 9. ročníku. Menší část žáků se rozhodla pro studium německého jazyka.

Žáci tříd 7.- 9. ročníku mohou volit ze tří volitelných předmětů. Jde o technické kreslení, literárně dramatickou výchovu a seminář ze zeměpisu. Ve škole se vyučují nepovinné předměty výtvarná výchova, literárně dramatická výchova, cvičení z matematiky, sborový zpěv, zdravotní tělesná výchova, individuální logopedická péče a kurs první pomoci.

Učební osnovy jsou rozpracovány do tematických plánů jednotlivých ročníků schválených vedením školy. Na základě přímého pozorování v hospitovaných hodinách a kontrolou zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že učební osnovy sledovaných předmětů jsou v zásadě dodržovány. Výukové cíle odpovídají základnímu standardu vzdělání a jsou stanoveny přiměřeně vzhledem k aktuálnímu stavu jednotlivých tříd a schopnostem žáků.

Tematické plány zpracované vyučujícími anglického jazyka pro školní rok 2002/03 nepočítají s probráním všech témat uvedených v osnovách vzdělávacího programu. V 5. ročníku nejsou žáci seznamováni s budoucím a minulým časem, jak požaduje I. etapa výuky anglického jazyka. Učivo, jež bylo v doplňcích k vzdělávacímu programu vypuštěno (trpný rod, gerundium, ...), se stále vyučuje. V tematických plánech není označeno jako rozšiřující učivo a vyučující ho v předchozím školním roce zařadily i do klasifikovaných testů.

Průběh vzdělávání v jednotlivých předmětech je zachycen v třídních knihách. I další povinná dokumentace průběhu a výsledků vzdělávání je vedena. Přetrvávajícím nedostatkem ve vedení povinné dokumentace je nerespektování pokynů vedení školy, pokud jde o opravy chybných zápisů. Poměrně často se v třídních knihách, v třídních výkazech, ba i katalogových listech žáků, a to i v rubrikách, které zachycují výsledky klasifikace, tj. záznamy o známkách, objevuje používání opravného laku nebo jsou chybně zapsané známky či jiné chybné zápisy přelepovány, což ovšem snižuje průkaznost povinné dokumentace. Vyskytly se také třídy, ve kterých je třídní dokumentace vedena příkladně.

Vedení školy vypracovalo plán kontrol plnění učebních plánů a osnov. Ne vždy je kontrola účinná (viz zmíněné rozšiřující učivo v tematických plánech anglického jazyka a nedostatky v průkaznosti třídní dokumentace).

Vědomosti a jazykové a jiné dovednosti ověřují vyučující pomocí pololetních písemných prací, dílčími testy a ústním zkoušením. Zčásti jsou využívány i testy Kalibro (ovšem bez srovnání s jinými školami). Vedení školy výsledky výuky pomocí vlastních či standardních testů neověřuje. Dodržování osnov je vedením školy sledováno při hospitacích. Pracovníci školy připravují žáky na účast v řadě soutěží.

Vyučující jsou seznámeni s individuálními vzdělávacími plány integrovaných žáků.

Vzdělávání je v předmětech inspekce realizováno v souladu se vzdělávacím programem.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk ve třídách 1. stupně

Výuka českého jazyka na 1. stupni je zajištěna pedagogy s odbornou a pedagogickou způsobilostí ve smyslu platné vyhlášky.

Hospitované hodiny se vyznačovaly velmi dobrou připraveností učitelek na pedagogickou práci. V převážné většině hodin se dařila průběžná motivace, což vedlo k aktivní účasti všech žáků na výuce. Struktura hodin odpovídala stanoveným výukovým cílům, uplatnily se zejména běžné metody frontálního vyučování, doplněné o skupinovou práci. Při skupinových činnostech pracovali žáci individuálním tempem, učitelky se věnovaly žákům individuálně, pro ty, kteří pracovali rychleji, měly připraveny doplňující úkoly. Odpovídající část hodin byla věnována samostatné práci žáků, zpravidla s využitím pracovních sešitů nebo vlastních pracovních listů.

Psychohygienu výuky pozitivně ovlivňovalo účelné střídání činností, zařazování kvízů a křížovek i cílených relaxačních chviliek.

Vzájemná komunikace učitelek a žáků v převážné většině hodin respektovala dohodnutá pravidla, jen ojediněle se vyskytly problémy a nedodržení pravidel. Vyjadřovací schopnosti žáků vykazují značné individuální rozdíly, v souhrnu jsou spíše průměrné.

Hodnocení bylo realizováno průběžně a mělo charakter účinné zpětné vazby. Frekvence klasifikace v kontrolovaných žákovských knížkách a sešitech zabezpečuje dostatečnou informovanost rodičů o výsledcích vzdělávání.

Výuka českého jazyka ve sledovaných hodinách je hodnocena jako velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech prvouka a přírodověda

V pátých ročnících vyučuje přírodovědu učitelka, která má aprobaci pro 2. stupeň základní školy. Kvalita výuky tím však není dotčena, spíše naopak.

Sledovaná výuka byla účelně motivovaná jak v úvodu, tak v průběhu hodiny. Nová látka navazovala na dřívější poznatky žáků ověřené při opakování, které bylo včleněno nenásilně a přirozeně do struktury hodin a poskytovalo vyučujícím i žákům zpětnou vazbu. V hodnocení převládá aspekt pozitivní motivace.

Organizace a metody výuky byly voleny účelně s ohledem na výchovně vzdělávací cíle, schopnosti žáků a materiální zabezpečení. V hojné míře byla využita skupinová a individuální práce. Vyučující dovedly rozmanitou činností (referáty, přiřazování, hledání alternativ, soutěž) udržet aktivní zájem žáků, kteří tak mohli používat vlastní postupy a různé informační zdroje. Ve všech hodinách byly zařazeny krátké relaxační chvílky, které přispěly k velmi dobré psychohygieně.

Ve shlédnutých hodinách převládala klidná, pracovní atmosféra, žáci projevovali návyk na aplikovaný styl výuky. Oblast komunikace žáků je na průměrné úrovni, není ještě zvládnuta oblast argumentace a prezentace vlastní práce. Komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita vyjadřování byly ve všech hodinách velmi dobré.

Úroveň výuky prvouky a přírodovědy je hodnocena jako velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve společenskovedních předmětech občanská výchova a dějepis a v předmětu český jazyk ve třídách 2. stupně

Byly navštíveny hodiny ve všech ročnících 2. stupně. Vyučující výše uvedených předmětů splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů v základních školách ve smyslu závazné právní normy včetně aprobační kvalifikace, což mělo pozitivní vliv na úroveň sledované výuky.

Stanovené výukové cíle odpovídaly aktuálnímu složení tříd, příprava vyučujících na výuku byla vcelku dobrá a promyšlená. Prakticky všechny navštívené hodiny byly (po úvodním opakování spojeném s hodnocením) realizovány informačně receptivními a dialogickými metodami, konkrétně výkladem, rozhovorem se žáky, prací s učebnicí a posléze zápisy do sešitů podle pokynů vyučujících. Převažoval frontální způsob výuky, v jedné vyučovací jednotce byla vhodně uplatněna výuka ve skupinách.

V době inspekční návštěvy byly sledované hodiny českého jazyka věnovány komunikační a slohové výchově, procvičování a rozšiřování jazykových vědomostí a dovedností a literárnímu vzdělávání a výchově, konkrétně opravě diktátu a rozboru větnému, přípravě slohové práce na téma popis výrobku, v jiné hodině rovněž přípravě slohové práce - líčení podzimní a zimní krajiny s využitím motivačních fotografií, literatury českého národního obrození se zaměřením

na ohlasovou poezii a rozbor díla F. L. Čelakovského a posléze v literárně dramatické výchově literárnímu odkazu Jaroslava Haška. Učivo občanské výchovy bylo zaměřeno na téma člověk a pracovní život a PROJEKT OBČAN, v dějepise byli žáci seznamováni s válečnými výpravami Mongolů do východní Evropy v rámci učiva o středověku od 13. do 15. století a v devátém ročníku s okolnostmi a důvody vypuknutí druhé světové války přepadením Polska v roce 1939. Hodnocení žáků mělo pozitivní charakter, chyby byly analyzovány bezprostředně po každém ukončení ústního projevu a zkoušení realizováno převážně ústní formou. K sebehodnocení však žáci vesměs vyzváni nebyli.

Struktura vyučovacích jednotek odpovídala stanoveným výukovým cílům a věku žáků. Tempo bylo přiměřené, výuka věcná, organizační pokyny jasné a srozumitelné. Z průběhu hodin byla zřejmá soustavnost pedagogického působení, žáci byli ukázněni a chovali se přirozeně. Množství předávaných informací bylo přiměřené, odpovídalo učebním osnovám a typu školy.

Oblast interakce a komunikace byla při výuce realizována dohodnutými pravidly jednání. Komunikace a vyjadřování žáků bylo vesměs na průměrné úrovni, komunikace vyučujících (jejich pohotovost a kvalita vyjadřování) byla ve všech navštívených hodinách dobrá. Učitelé měli pozitivní vztah k žákům, respektovali jejich osobnost. Kázeňské problémy po dobu inspekční činnosti nebyly zaznamenány.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaném jazyce a společenskovedních předmětech jsou v úhrnu hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech anglický a německý jazyk

V průběhu inspekce bylo navštíveno šest vyučovacích hodin anglického jazyka a dvě hodiny německého jazyka.

Pouze jediná z vyučujících získala odbornou a pedagogickou způsobilost vysokoškolským učitelským studiem anglického jazyka. Většina z dalších vyučujících se při učitelském studiu věnovala jiným předmětům 1. a 2. stupně základní školy. Dovedou však využít metodických znalostí a dovedností a poznatků z dlouholeté praxe ve výuce ruského jazyka, případně z metodických kursů pro výuku cizího jazyka na 1. stupni. Zásadní nedostatky v metodickém přístupu vyučujících nebyly pozorovány.

Téměř všem vyučujícím se dařilo výrazně motivovat žáky pomocí vhodných a účinných postupů (píseň, jazyková hra či soutěž, křížovka, práce s cizojazyčným časopisem, v dlouhodobém horizontu zpracováním projektů na zadané téma). Nebyly zanedbávány úvodní a průběžná motivace (stanovení cíle hodiny, pochvaly). Jen v menší části hodin pamatovali vyučující na závěrečné shrnutí a hodnocení práce žáků či sebehodnocení žáků.

Všechny sledované hodiny byly připraveny. Většina zvolených postupů respektovala primární cíl jazykové výuky, a sice vytváření komunikativních dovedností např. pomocí dialogů či jejich přípravy. Přispívala k tomu i práce s magnetofonovými nahrávkami. Žáci byli vedeni k práci ve dvojicích a skupinách. Výuka měla často činnostní charakter – jazykový projev byl spojován s činností (žák v roli učitele, předvádění činností). Zatím nebyly ve výuce používány počítačové programy.

Vyučující nezapomínali na přiměřené tempo a relaxaci. Vydávali jasné a jednoznačné pokyny. V některých případech se objevilo zbytečné překládání už zvládnutých cizojazyčných pokynů do češtiny.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu cizí jazyk jsou v úhrnu hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpisu

V průběhu inspekce byly navštíveny dvě vyučovací hodiny dvou učitelů zeměpisu. Časová dotace výuky zeměpisu je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Vyučující zpracovali přehledné tematické plány, jejichž obsah respektuje učební osnovy vzdělávacího programu. Tematické plány zaručují kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky, nebyla zjištěna obsahová duplicita při plánování výuky.

Jeden ze tří vyučujících zeměpisu získal odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku odborných předmětů na střední škole (původně neučitelské vysokoškolské studium chemie s doplňujícím pedagogickým vzděláním).

Navštívené hodiny byly vedeny pomocí jednoduchých a srozumitelných pokynů, ne vždy striktně odborně přesných. Náročnost a počet zadaných úkolů byly přiměřené věku žáků. K dosažení výukového cíle (šlo zčásti o hodiny věnované opakování a upevňování učiva) bylo využíváno většinou formy hromadného vyučování, ale žákům byla zadána také práce ve skupinách. Zařazeny byly i referáty. Ve všech hodinách byly využívány nástěnné mapy a atlasy. Audiovizuální technika v navštívených hodinách nebyla použita. Rozsah diktovaného textu k zápisu do sešitů nebyl nepřiměřený. Žáci byli vhodně kladenými otázkami aktivizováni. Dařilo se uvádět příklady z praxe (nejen vyučujícími, ale byli k tomu vyzýváni i žáci).

Vstupní motivační postupy a výzvy byly použity, ne však v míře dostatečné. V závěru hodin nezbyl čas na hodnocení a sebehodnocení. Během hospitací nedošlo k projevům nežádoucího chování žáků.

Kvalita výuky zeměpisu je hodnocena jako velmi dobrá.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Výsledky vzdělávání v sledovaných předmětech vyučující zjišťují vlastními evaluačními nástroji, převážně ústním zkoušením s následnou klasifikací prokázaných znalostí učiva stanoveného osnovami a klasifikací vybraných písemných prací a diktátů v mluvnici a slohových prací ve slohovém výcviku, případně samostatně zpracovaných referátů. V šestých ročnících jsou realizovány dvě slohové práce během školního roku, v sedmých a osmých ročnících tři, v devátých třídách dvě. V cizím jazyce se vedle ústního zkoušení uplatňují kratší testy v rozsahu do 10 minut, ale také delší testy přebírané z používaných učebnic. Jak už bylo řečeno, v předchozím školním roce do nich bylo zařazeno i učivo z osnov anglického jazyka vypuštěné.

Ve škole každoročně probíhá recitační soutěž žáků prvních až devátých tříd. Žáci vyšších tříd se rovněž každoročně zúčastňují olympiády v českém jazyce a recitačních soutěží v rámci města. Organizovány jsou i soutěže se zaměřením výtvarným, hudebním, přírodovědným, zeměpisným a jazykovým. Spolupráce s místní knihovnou je hodnocena jako velmi dobrá, uskutečňují se v ní různé soutěže, kterých se žáci školy zúčastňují v hojném počtu. Probíhají zde rovněž různá kulturní vystoupení. Žáci navštěvují divadelní představení.

Nedostatkem je skutečnost, že škola neužívá standardizované nástroje hodnocení, které by umožňovaly srovnání výsledků s jinými školami. Chybí také vnitřní klasifikační řád, který by stanovil hlavní zásady uplatňování klasifikační stupnice a obecné zásady hodnocení. V dokumentech školy nebyla zachycena následná opatření, která by byla přijata po analýze dosažených výsledků vzdělávání a výchovy.

Škola dosahuje nadprůměrných výsledků v sledovaných předmětech. Podprůměrná práce nebyla při inspekci zaznamenána. Význačným kladem bylo u všech sledovaných předmětů (a u většiny pedagogů) plánování výuky a bezprostřední příprava na jednotlivé vyučovací

hodiny. Systém evaluačních nástrojů má běžnou úroveň. Absence standardizovaných evaluačních nástrojů neumožňuje srovnání s ostatními školami.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad rozhodnutí o zařazení do sítě škol se zřizovací listinou

Zřizovací listina školy a zařazení školy do sítě škol nejsou v souladu. V zřizovací listině jsou navíc uvedena v názvu školy slova „příspěvková organizace“. Zjištěné stavy žáků školy a jejich jednotlivých součástí nepřekračují kapacitu uvedenou v rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Význačným kladem práce školy jsou výchova k ochraně životního prostředí, k zdravému životnímu stylu a protidrogová prevence. Škola spolupracuje se Soukromou střední uměleckou školou v Michálkovicích (výstavy), s mateřskou školou (příprava na vstup do první třídy), tělovýchovnou jednotou, místním oddílem kopané a hasičským sborem.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Kopie kolaudačního rozhodnutí čj. Výst/2391/2002/TS z 30. srpna 2002.
2. Kopie kolaudačního rozhodnutí čj. Výst/3299/2002/TS z 20. listopadu 2002.
3. Kopie povolení k uvedení do trvalého užívání čj. 140/66 z 14. ledna 1966 (dílny a tělocvična).
4. Kopie povolení k uvedení do trvalého užívání čj. Výst/265/1965 z 13. prosince 1965 (hlavní budova).
5. Kopie posudku krajského hygienika čj. 17 833/231.1/95 ze 7. prosince 1995.
6. Školní řád z 2. září 2002.
7. Rozvrhy hodin platné v školním roce 2002/03.
8. Zpráva o poskytování informací v roce 2001 z 2. února 2002.
9. Výroční zpráva za školní rok 2001/02 z 28. června 2002.
10. Protokoly z opravných zkoušek a komisionálních přezkoušení v školním roce 2001/02.
11. Kopie vysvědčení a diplomů dokládající dosažené vzdělání pedagogických pracovníků.
12. Rozhodnutí Školského úřadu Ostrava čj. 01/07/99-53 ze dne 2. 2. 2000, s účinností od 1. 7. 1999.
13. Zřizovací listina příspěvkové organizace s účinností ke dni 1. 1. 1996, ze dne 21. 6. 2001, včetně příloh.
14. Výkaz Škol V3 - 01 ze dne 16. 10. 2002.
15. Jmenování ředitelky školy Školským úřadem Ostrava, čj. Ř/1548/00 ze dne 28. srpna 2000.
16. Statistický výkaz (MŠMT) P 1-04 – Sumář pracovníků a mzdových prostředků v regionálním školství za 1. – 4. čtvrtletí 2001.
17. Sestava S26 Výkaz P1-04 za období 1. –12. 2001.
18. Sestava S09 Rozbory mezd dle kategorií za období 1.- 12. 2001.
19. Personální a mzdová dokumentace zaměstnanců školy včetně mzdových listů za rok 2001.
20. Osobní příplatky - odměny (kritéria) ze dne 5. 1. 2001.
21. Kopie kolaudačního rozhodnutí čj. Výst/2391/2002/TS z 30. srpna 2002.
22. Kopie kolaudačního rozhodnutí čj. Výst/3299/2002/TS z 20. listopadu 2002.

23. Kopie povolení k uvedení do trvalého užívání čj. 140/66 z 14. ledna 1966 (dílny a tělocvična).
24. Kopie povolení k uvedení do trvalého užívání čj. Výst/265/1965 z 13. prosince 1965 (hlavní budova).
25. Kopie posudku krajského hygienika čj. 17 833/231.1/95 ze 7. prosince 1995.
26. Školní řád z 2. září 2002.
27. Rozvrhy hodin platné v školním roce 2002/03.
28. Zpráva o poskytování informací v roce 2001 z 2. února 2002.
29. Výroční zpráva za školní rok 2001/02 z 28. června 2002.
30. Protokoly z opravných zkoušek a komisionálních přezkoušení v školním roce 2001/02.
31. Kopie vysvědčení a diplomů dokládající dosažené vzdělání pedagogických pracovníků.
32. Rozhodnutí Školského úřadu Ostrava čj. 01/07/99-53 ze dne 2. 2. 2000, s účinností od 1. 7. 1999.
33. Zřizovací listina příspěvkové organizace s účinností ke dni 1. 1. 1996, ze dne 21. 6. 2001, včetně příloh.
34. Jmenování ředitelky školy Školským úřadem Ostrava, čj. Ř/1548/00 ze dne 28. srpna 2000.
35. Osobní příplatky - odměny (kritéria) ze dne 5. ledna 2001.

ZÁVĚR

Význačným kladem v oblasti personálních podmínek je plná odborná a pedagogická způsobilost většiny vyučujících.

V oblasti materiálně-technických podmínek je kladem vybavení žáků učebnicemi, ovšem na obnovu a doplnění sbírek učebních pomůcek pro všechny sledované předměty už nezbyývají prostředky v dostatečné výši. Stav je v této oblasti nepříznivě ovlivněn ztrátami vybavení v minulém roce. Význačným kladem je zlepšení prostor školy po rekonstrukci v minulém roce.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech sledovaných při orientační inspekci byly hodnoceny vesměs pozitivně. Význačným kladem bylo kompetentní užití účinných vyučovacích metod (ve většině případů). Žáci nejsou běžně vyzýváni k sebehodnocení. Nedostatkem je nedotažená kontrola výsledků vzdělávání (standardizované testy).

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladislav Vančura	..... .
Členové týmu	Mgr. Karel Mareš	..... .
	PhDr. Alice Strnadlová	..... .

Kontrolní pracovníci

Členové týmu	Milada Byrtusová
	Lenka Fulnečková
	Bedřiška Starzewska

V Ostravě dne 14. února 2003

Přílohy

- vyhodnocení dotazníků pro rodiče a žáky 7. – 9. tříd

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2003-02-17

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Květoslava Sedláčková	..... .

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České

školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Příloha - Vyhodnocení dotazníků pro rodiče a žáky

	Názory rodičů na:	Zcela spokojen Zcela souhlasím	Spíše spokojen Spíše souhlasím	Spíše nespokojen Spíše nesouhlasím	Nespokojen Vůbec nesouhlasím	Nevím
1.	Vzdělávací program školy splňuje Vaše očekávání.	25,7	39,2	18,9	2,7	13,5
2.	Nabídka nepovinných a volitelných předmětů je vyhovující.	27,0	25,7	17,6	12,2	17,6
3.	Při vyučování se ve většině předmětů využívají různé pomůcky (magnetofon, video, mapy, grafy, modely aj.).	50,0	29,7	9,5	1,4	9,5
4.	Vyhovuje Vám skladba /výběr/ mimovyučovacích aktivit vybraných školou (filmy, muzikály, varietní vystoupení, různé koncerty aj.).	32,4	25,7	20,3	10,8	10,8
5.	Žáci běžně pracují se školním počítačovým vybavením ve většině předmětů.	5,4	12,2	13,5	58,1	10,8
6.	Nejméně jeden učitel Vaše dítě dobře zná.	47,3	14,9	13,5	2,7	21,6
7.	Učitelé se většinou zajímají o problémy Vašeho dítěte.	25,7	28,4	18,9	10,8	16,2
8.	Informovanost ze strany školy o výsledcích Vašeho dítěte je dostatečná.	55,4	23,0	10,8	4,1	6,8
9.	Klasifikace ústního a písemného projevu je vyvážená.	39,2	35,1	5,4	6,8	13,5
10.	Vaše dítě si myslí, že je hodnoceno ve škole spravedlivě.	29,7	40,5	17,6	2,7	9,5
11.	Chce-li být Vaše dítě ve škole úspěšné, trvá jeho domácí příprava: a) půl hodiny denně b) jednu hodinu denně c) dvě hodiny denně či více	24,3	21,6	5,4	2,7	45,9
12.	Jste spokojeni s nabídkou mimoškolní zájmové činnosti.	16,2	33,8	14,9	17,6	17,6
13.	Vaše dítě ví, na koho se má obrátit v případě, že je nespokojeno.	52,7	13,5	13,5	8,1	12,2
14.	Vaše dítě se dovídá ve škole o nebezpečí kouření, užívání drog a jiných návykových látek.	74,3	10,8	4,1	2,7	8,1
15.	Vaše dítě se ve škole seznamuje se zásadami zdravého životního stylu.	56,8	20,3	9,5	6,8	6,8
16.	Školní řád obsahuje jasně stanovená potřebná pravidla.	67,6	13,5	5,4	5,4	8,1
17.	Toalety jsou ve škole čisté, žáci mají k dispozici ručníky (vysoušeč), mýdlo a toaletní papír.	16,2	23,0	20,3	25,7	14,9

	Názory rodičů a žáků na:	Zcela spokojen Zcela souhlasím	Spíše spokojen Spíše souhlasím	Spíše nespokojen Spíše nesouhlasím	Nespokojen Vůbec nesouhlasím	Nevím
1.	Existuje svobodná volba povinně-volitelného předmětu.	40,5	19,8	10,7	8,3	20,7
2.	Můžeš vyslovit svůj názor, můžeš ve škole o problémech diskutovat?	28,9	39,7	13,2	11,6	6,6
3.	S počítači pracují při výuce všichni žáci pravidelně.	9,9	10,7	20,7	50,4	8,3
4.	Je alespoň jeden předmět, který tě baví víc než ostatní, a zájem o něj vzbudil učitel svou výukou.	52,1	23,1	9,1	9,1	6,6
5.	Distribuce a užívání drog v prostorách školy jsou zcela neobvyklé.	31,4	24,0	13,2	11,6	19,8
6.	Projevy šikany učitelé účinně řeší.	41,3	24,8	11,6	8,3	14,0
7.	Vím, na koho se mám obrátit, budu-li potřebovat pomoc.	58,7	18,2	7,4	3,3	12,4
8.	Ve škole se hovoří o tom, jak nebezpečný je terorismus.	20,7	29,8	16,5	24,8	8,3
9.	Co by se mohlo ve škole zlepšit?	15,7	8,3	10,7	3,3	62,0

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2003-03-06	146 1395/03-05043
Zřizovatel	2003-03-06	146 1396/03-05043
Rada školy	2003-03-06	146 1397/03-05043

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	----	Ředitelka nepodala připomínky